

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 19 oktober 1990 door de Gemeenschapsminister van Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "houdende de samenstelling en werking van de Planificatiecommissie voor het secundair onderwijs met volledig leerplan", heeft op 30 oktober 1990 het volgend advies gegeven :

1. Het ontwerp-besluit van de Vlaamse Executieve strekt ertoe, ter uitvoering van artikel 3, § 3, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, de samenstelling en de werking van de Planificatiecommissie voor het secundair onderwijs met volledig leerplan nader te regelen.

Aan het besluit wordt terugwerkende kracht verleend tot 25 oktober 1981 (en niet : tot 25 september 1981), dit is de datum waarop de wet van 18 september 1981 waarbij de Planificatiecommissie is opgericht, in werking is getreden.

Naar het zeggen van de gemachtigde ambtenaar is die terugwerking nodig om de beslissingen, die met toepassing van artikel 3, § 2, vierde lid, b, vijfde, zesde en zevende lid, en § 3, tweede lid, 1E tot 3E, van de wet van 29 mei 1959 in het verleden werden genomen, te regulariseren door met betrekking tot die beslissingen alsnog het gemotiveerd advies van de Planificatiecommissie in te winnen.

Van die terugwerkende kracht moet worden afgezien om een dubbele reden.

Vooreerst vindt de Vlaamse Executieve in de wet van 29 mei 1959 geen rechtsgrond om bij besluit de vroeger toegestane afwijkingen te regulariseren.

Vervolgens moet, in de lijn van de rechtspraak van de Raad van State, afdeling administratie, worden opgemerkt dat het post factum vervullen van een substantiële vormvereiste, dit is nadat de definitieve beslissing is genomen, het ontbreken

.../...

van het aan de beslissing vooraf te gaan vereiste niet kan goedmaken (zie de arresten Eyckermans, nr. 6.158, van 18 maart 1954, en Bonte, nr. 18.914, van 19 april 1978). Uit die rechtspraak moet volgen dat een advies van de met dit ontwerp ingerichte Planificatiecommissie tot geen geldige regularisatie van de destijds in afwijking van de wet genomen beslissingen kan leiden.

Wat het verleden betreft, kan het met het ontwerp nagestreefde doel enkel rechtsgeldig worden bereikt door het opnemen in een decreet van een bepaling in de zin van die welke door de wet van 1 augustus 1988 in fine van artikel 3, § 3, van de wet van 29 mei 1959 werd toegevoegd, tot regularisatie van de afwijkingen toegestaan op het rationalisatie- en programmatieplan in het secundair onderwijs, bedoeld in het tweede lid, 4E, van die paragraaf.

2. Wat de toekomst betreft, kan uit het bepaalde in artikel 11 van het ontwerp niet anders worden afgeleid dan dat het in de bedoeling van de Vlaamse Executieve ligt de bevoegdheden van de Planificatiecommissie te laten overnemen door de Vlaamse Onderwijsraad, bedoeld in artikel 152 en volgende van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II.

In artikel 169 van dat decreet naar luid waarvan "de Vlaamse Executieve (...) alle bij koninklijk besluit, bij besluit van de Vlaamse Executieve of bij ministerieel besluit opgerichte ... commissies (opheft) die bevoegdheden uitoefenen bedoeld in artikel 158", wordt wel geen uitdrukkelijke melding

.../...

gemaakt van de commissies opgericht bij wet, doch men kan aanvoeren dat, door het oprichten van de Vlaamse Onderwijsraad en inzonderheid door het toekennen eraan van een "algemene bevoegdheid tot studie, overleg en advies ... over alle aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, § 2, 2E, van de Grondwet en waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is", die Raad impliciet in de plaats is gesteld van de Planificatiecommissie opgericht bij de wet van 18 september 1981.

Die lezing vindt overigens bevestiging in de memorie van toelichting bij het decreet betreffende het onderwijs II waarin wordt gesteld dat een afdeling van de Vlaamse Onderwijsraad, met name de raad voor het secundair onderwijs, de Planificatiecommissie voor het secundair onderwijs vervangt :

"De raad zal zich in eerste instantie inlaten met het overleg aangaande minimale lessentabellen en minimale leerplannen en met het advies aangaande de criteria voor rationalisatie en programmatie" (Gedr. St. Vl. R., 1989-1990, nr. 365/1, blz. 47-49).

3. Gelet op wat voorafgaat, kan de vraag worden gesteld of het nog nuttig is voor de toekomst te voorzien in een regeling van samenstelling en werking van de Planificatiecommissie. Het decreet betreffende het onderwijs II heeft immers aan de Vlaamse Executieve al de bevoegdheid toegekend om de Vlaamse Onderwijsraad verder in te richten en werkdadig te maken.

.../...

In die omstandigheden beperkt de Raad van State zich tot de opmerkingen welke de rechtsgrond betreffen :

- a) in strijd met het bepaalde in artikel 3, § 3, eerste lid, van de wet van 29 mei 1959 is in artikel 1 van het ontwerp voor de samenstelling van de Planificatiecommissie niet in een vertegenwoordiging van de verschillende "karakters" van onderwijs voorzien, onder karakter van onderwijs verstaan zijnde het confessioneel, het niet confessioneel of het pluralistisch onderwijs. Het ontwerp beperkt zich tot een vertegenwoordiging van de "netten", te weten het gemeenschapsonderwijs, het officieel gesubsidieerd onderwijs en het vrij gesubsidieerd onderwijs;
- b) in artikel 7, § 1, wordt gesteld dat de adviezen worden verstrekt binnen tien werkdagen, te rekenen vanaf de eerste maandag volgend op de dag waarop het advies werd gevraagd.

Die bepaling welke artikel 159, § 1, van het decreet betreffende het onderwijs II overneemt en aldaar de werking van de Vlaamse Onderwijsraad betreft, is niet in overeenstemming met het bepaalde in artikel 3, § 3, derde en vierde lid, van de wet van 29 mei 1959 dat stelt dat de Planificatiecommissie haar advies uitbrengt binnen twee maanden volgend op de indiening van de aanvraag en dat, indien na het verstrijken van deze termijn geen enkel advies werd verleend, de bevoegde minister de commissie bijeenroept binnen vijftien dagen volgend op de datum van het verstrijken van de termijn.

.../...

De twee opmerkingen betreffende het gebrek aan overeenstemming tussen het ontwerp en het bepaalde in de wet van 29 mei 1959 mogen een bijkomende bevestiging ervan zijn dat het kan geraden zijn, enerzijds, de nagestreefde regularisatie te realiseren via een decreetwijziging, anderzijds, wat de toekomst aangaat, af te zien van een inrichting van de Planificatiecommissie en onmiddellijk de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad te regelen.

.../...

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
de Heer	: J. VERMEIRE,	staatsraden,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	
de Heren	: G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, adjunct-auditeur.
De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. C. CEULE, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.